

Nr 202.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa ändringar i den vid förordningen den 9 juni 1911 (nr 80) med tulltaxa för inkommande varor fogade tulltaxa; given Stockholms slott den 25 februari 1926.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 25 februari 1926.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, statsråden OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, SCHLYTER, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Chefen för finansdepartementet statsrådet Wigforss anför efter gemensam beredning med chefen för handelsdepartementet:

I skrivelse den 17 december 1925 har generaltullstyrelsen framlagt förslag till vissa ändringar i tulltaxan, avseende rubrikerna 168 a (sardiner m. m.), 353 och 358—360 (konstsilke m. m.) samt 631, alternativt 634, och 635 (rågummisulor m. m.).

Över förslaget har kommerskollegium den 28 januari 1926 avgivit infortrat utlåtande och därvid överlämnat yttranden från Sveriges kemiska industrikontor, svenska yllefabrikantföreningen, aktiebolaget svenskt konst-Bihang till riksdagens protokoll 1926. 1 saml. 171 häft. (Nr 202.)

silke och avdelningschefen vid Jonserefs fabrikers aktiebolag, kommandörkaptenen W. Gibson.

Då jag nu går att anmäla detta ärende, ber jag att få till behandling upptaga vart och ett av förberörda varuslag för sig.

Sardiner
m. m.

Före den 1 juli 1925 var all konserverad fisk såsom hänförlig till tulltaxerubriken 168: Konserver, etc., andra slag (än kött av nötboskap eller får), ej särskilt nämnda, vid införsel till riket belagd med en tuli av 50 öre per kilogram. I samband med den vid 1925 års riksdag godkända handels-traktaten med Spanien blev sagda rubrik från förstnämnda tidpunkt uppdelad på det sätt, att för sardiner och tonfisk — rubrik 168 a — tullen ned-sattes till 25 öre per kilogram, under det att för andra hithörande konserver den förutvarande tullsatsen bibehölls oförändrad.

Beträffande den sålunda genomförda förändringen har generaltullstyrelsen i sin omförmälda skrivelse den 17 december 1925 anfört följande:

»Den tid, som stod styrelsen till buds för att bedöma de tulltekniska möj-ligheterna att praktiskt genomföra de eftergifter, traktaten från svensk sida ifrågasatte, medgav ej mera ingående undersökningar, och man hade ej an-ledning befara, att särskiljandet av sardiner från annan konserverad fisk skulle vid tullbehandlingen medföra sådana svårigheter, som sedermera visat sig uppstå.

Vid tillämpningen av rubriken i dess ändrade form har styrelsen utgått från den uppfattningen, att med sardiner avsåges inläggningar av den till sillsläktet hörande äkta sardinen, *Clupea pilchardus*, men däremot icke in-läggningar av annan liknande fisk (brissling eller sprats m. fl.), en uppfatt-ning som lärer få anses ur vetenskaplig synpunkt riktig. Även de sist-nämnda förekomma i handeln ofta under benämningen 'sardiner'. I till-gänglig facklitteratur angivas visserligen åtskilliga kännetecken såsom karak-teristiska för den äkta sardinen till skillnad från andra fisksorter, men det har i praktiken visat sig så gott som omöjligt att utan anlåtande av särskild sakkunskap i tvivelaktiga fall avgöra fiskens art. Även det förhållandet, att man vid tullbehandlingen nödgas öppna ett antal burkar, vilka sålunda bliva tillspillogivna såsom handelsvara, medför givetvis redan i och för sig olägenheter för importören. Ur saklig synpunkt framstår även såsom en oegentlighet, att den billigare varan beskattas dubbelt så högt som den dyrare. Det har nämligen uppgivits att en av de förnämsta franska firmornas pris å 100 dosor sardiner i olja utgör 332 francs, medan priset å sprats är 180 francs. (Spanska sprats lära säljas till avsevärt lägre pris.) Vikten å de förstnämnda utgjorde 165 gram och å de senare 155 gram per dosa.

Ehuru det torde ligga i den inhemska konservindustriens intresse, att den medgivna tullnedsättningen endast kommer äkta sardiner till godo, ser sig styrelsen av ovan anförda tulltekniska skäl nödsakad att hemställa om sådan ändring, att alla slags sardiner beläggas med samma tull.»

På grund av vad sålunda anförts har generaltullstyrelsen föreslagit, att rubriken 168 a måtte erhålla följande ändrade lydelse:

168 a. sardiner och tonfisk; ävensom brissling (sprats) och

dylika fiskslag, inlagda såsom sardiner..... 1 kg. 25 öre.

I sitt till kommerskollegium avgivna yttrande i ämnet har Sveriges kemiska industrikontor avstyrkt förevarande förslag såsom enligt kontorets mening ägnat att skada den svenska konservindustrien. Kontoret har ock i sådant hänseende åberopat en till kontoret inkommen skrivelse från aktiebolaget Sveriges förenade konservfabriker som protesterat mot den föreslagna avfattningen av rubriken.

För egen del har kommerskollegium anfört huvudsakligen följande.

De anförda skälen mot den föreslagna tullnedsättningen på oäkta sardiner syntes kommerskollegium förtjäna synnerligt beaktande. Den från 1 juli 1925 genomförda tullsänkning på äkta sardiner hade ju tillkommit sasom en eftergift åt spanska intressen under traktatförhandlingarna med Spanien i gengäld mot att vissa svenska önskemål tillgodosäges. Kollegium hade på sin tid framhållit vikten av att den medgivna tullnedsättningen begränsades till sardiner, särskilt som endast dylika i någon större utsträckning varit föremål för import från Spanien; genom en dylik tullnedsättning borde de spanska kraven sålunda kunna tillgodoses utan att därigenom någon större olägenhet vållades svenska industriintressen. En ändring i nu föreslagen riktning skulle emellertid i väsentlig mån och på olika sätt påverka räckvidden av detta traktatpolitiska medgivande, särskilt om därigenom även s. k. rökta sardiner, inlagda i olja eller tomatsås, bleve jämställda med de i svensk-spanska handelstraktaten avsedda, äkta sardinerna.

Nu ifrågavarande slag av fiskkonserver torde i huvudsak representera importen från Norge, Frankrike, Spanien och Portugal samt delvis den från Danmark och Storbritannien (huvudsakligen transitogods från Frankrike, Spanien och Portugal). Importen från sistnämnda länder torde, enligt vad som uppgivits, i väsentlig del utgöras av äkta sardiner men därjämte i mindre utsträckning av s. k. sprats, inlagda sasom sardiner men ej rökta. De från Norge införda konserverna innefattade däremot s. k. rökta sardiner (rökt brissling i olja eller tomatsås) samt därjämte småsill i samma inläggning.

I vissa länder hade benämningen »sardiner» författningsmässigt eller genom domstolsutslag förbehållits den äkta varan, varjämte föreskrift lämnats om angivande å den oäkta varans förpackning av den råvara (t. ex. sprats) varav den vore framställd. Enligt vad som framginge av skrivelserna från aktiebolaget Sveriges förenade konservfabriker hade tullbehandlingsinspektionen i Göteborg, som torde hava stor praktisk erfarenhet rörande tullbehandlingen av hithörande varuslag, uppgivit, att det vore relativt lätt att skilja äkta inlagda sardiner från oäkta vara. Av en genom Sveriges industriförbunds försorg införskaffad uppgift rörande klagomal hos generaltullstyrelsen över tullbehandlingen av sardiner och andra fiskkonserver under tiden från den 1 juli 1925 till och med den 26 januari 1926, framginge, att intet av de tillhoppa 13 fall av överklaganden som förekommit inträffat i Göteborg och endast 2 i Malmö; dessa orter torde vara de förnämsta införselställena för fiskkonserver av här ifrågavarande art. Med hänsyn härtill syntes det kollegium, som om särskiljandet av äkta sardiner från andra liknande slag av fiskkonserver icke, åtminstone numera, borde möta några mera betydande svårigheter. I synnerhet torde detta enligt kollegii mening gälla s. k. rökta sardiner, vilka väl representerade huvudparten av den import som skulle beröras av den ifrågasatta ändringen. I allt fall syntes svårigheterna ej kunna anses vara av den betydenhet, att de borde utgöra motiv för en ändring som kunde befaras verka undergrävande för

beståndet av en inhemsk industri och dessutom i hög grad skadlig för inhemsk fiskerinäring.

På sålunda anförda skäl har kommerskollegium avstyrkt generaltullstyrelsens förslag i förevarande del.

Departements-
chefen.

Till stöd för sänkningen av tullen å s. k. oäkta sardiner från 50 till 25 öre per kilogram ha av generaltullstyrelsen i främsta rummet åberopats tulltekniska skäl, nämligen svårigheterna över huvud taget att särskilja de äkta sardinerna från andra liknande inläggningar ävensom de olägenheter som ägde samband med nödvändigheten att vid tullbehandlingen öppna ett flertal burkar. Därjämte har framhållits, att det ur saklig synpunkt framstode såsom en oegentlighet, att den billigare varan beskattades dubbelt så högt som den dyrare. Jag anser mig ock böra omnämna, hurusom från visst främmande lands sida gjorts gällande att den lägre tullsatsen borde tillämpas icke blott för äkta sardiner utan även för andra såsom sardiner inlagda fiskkonserver.

Till förmån för den högre tullen har åberopats behovet av skydd för den inhemska inläggningen av s. k. sardiner. I samband därmed synes man hava velat förringa betydelsen av de tulltekniska skälen för likställighet mellan äkta och oäkta sardiner.

För egen del kan jag icke finna, att den tullsänkning varom här är fråga har sådan betydelse för den inhemska konserverfabrikationen att enbart detta skäl bör hindra genomförandet av ett förslag, som är väl motiverat ur såväl sakliga som tulltekniska synpunkter. Det måste nämligen anses uppenbart, att en högre tull på den sämre kvaliteten av sardininläggningar icke är sakligt tillfredsställande och att ett avhjälpande av denna oegentlighet följaktligen bör ske. Genom en sådan åtgärd skulle därtill, såsom generaltullstyrelsen ock gjort gällande, en för såväl tullverket som importörerna värdefull lättnad i tullbehandlingen kunna åstadkommas. Med avseende å sistnämnda förhållande vill jag särskilt understryka nödvändigheten att tillvarataga varje möjlighet att i fråga om tulltaxan och dess tillämpning söka ernå förenklingar, för så vitt icke betydande allmänna intressen tala däremot. Jag tvekar således icke att tillstyrka förslaget om likställighet i tullhänseende mellan olika slag av sardininläggningar.

Konstsilke
m. m.

I omförmälda skrivelse den 17 december 1925 har generaltullstyrelsen såsom jag förut antytt vidare föreslagit vissa ändringar i rubrikerna 353 och 358—360 i tulltaxan.

Nämnda rubriker äro för närvarande av följande lydelse:

353. Silkesavfall, ofärgat eller färgat ..... — *fritt*
Ospunnet eller spunnet silke, även i förening med
annat spånadsämne:
— — — — —

konstgjort:

358. i smärre för detaljhandeln lämpade upp-
 • läggningar, såsom dockor, spolar, rullar
 och dylikt ..... 1 kg. 2 kr. 50 öre
 annat:
359. oblekt ..... — *fritt*
360. blekt eller färgat ..... 1 kg. 2 kr.

Till sistnämnda rubrik är fogad en så lydande anmärkning: »Effekt- eller fantasigarn, bestående av silke i förening med annat spånadsämne, hänföres till silke, allenast försävt silket i en sammanhängande tråd följer garnets hela längd.»

I fråga om tillverkningen och beskaffenheten av de olika produkter, som tullbehandlas enligt ifrågavarande rubriker, har generaltullstyrelsen till en början anfört följande:

»Vid den tidpunkt, då dessa tullbestämmelser infördes, torde konstsilket så gott som uteslutande hava utgjorts av en produkt, som till skillnad från de konstsilkeprodukter, som nedan beröras, skulle kunna karakteriseras sasom egentligt konstsilke. Som bekant utgöres råmaterialet till konstsilke av cellulosa, vanligen i form av upplöst kemisk trämassa. Massan sprutas genom fina hål (»spinnas») till konstsilkefibrer, som uppspolas på bobiner och där- efter tvinnas tillsammans till trådar. Om fel uppstår i fabrikationen, uppskäres det uppspolade silket och bildar då ett avfall med jämförelsevis korta fibrer. Förlöper tillverkningen normalt, bliva däremot de därvid erhållna fibrerna praktiskt taget ändlösa. Dessa fibrer underkastas sedermera åtskilliga bearbetningsprocedurer, såsom tvättning, behandling med kemikalier, blekning, torkning, färgning m. m., i syfte att åt fibrerna ge mjukhet, hög glans och s. k. griff. Det är uppenbarligen med tanke på nämnda konstsilkeprodukter, som nuvarande tullbestämmelser beträffande konstgjort silke hava tillkommit.

Emellertid hava på senaste tiden uppträtt åtskilliga nya konstsilkeprodukter på marknaden. Dessa hava samma utgångsmaterial som det egentliga konstsilket och sprutningen av fibrerna sker på samma sätt. Därefter upphör emellertid likheten i framställningssättet. Under det att det egentliga konstsilket, som nämnts, spinnas i ändlösa fibrer, avhuggas här ifrågavarande fibrer i mindre längder. Den följande bearbetningen av de sålunda avhuggna fibrerna är icke på långt när så omfattande som den, vilken de verkliga konstsilkefibrerna hava att undergå. Fibrerna i fråga underkastas sålunda vanligen icke någon annan efterbehandling än den, som är karakteristisk för ull och andra kortfibriga spånadsämnena, såsom tvättning, blekning, kardning och kamning.

Ifrågavarande produkter förekomma i handeln under olika benämningar och med ganska varierande utseende, beroende på den grad av efterbearbetning, varan undergått. En italiensk fabrik — som bekant är konstsilkefabrikationen i Italien en verklig storindustri — har på den svenska marknaden utjudit tre olika typer av en fiber, kallad »Sniafil» och med en fiberlängd av cirka 5 till 15 cm. Sniafilfibrerna förekomma dels i form av en flockartad produkt (S. fiocco), dels kardade (S. cardato) eller kammade (S. tops). Från Tyskland har importerats en annan dylik produkt under beteckningen »Stapelfaser», utgörande kardade fibrer.

Av ifrågavarande fibermaterial spinnas nu olika slag av garner, i handeln benämnda Sniafil filato, Stapelfasergarn, Vistra-garn o. s. v. Dessa garner skilja sig beträffande utseendet ganska obetydligt från vanligt ullgarn och lära i fråga om seghet och elasticitet ha ungefär samma egenskaper som ullgarnet. De skilja sig däremot från garn av verkligt konstsilke bland annat genom sin mindre glans och giva icke samma effekt som garn av natursilke.

Vid spinningen av garner kunna fibrerna användas dels rena, dels blandade med andra spånadsämnen, såsom t. ex. ull eller ramie. Sålunda förekomma garner, där en part utgöres av dylika fibrer, under det att den andra består av ull. Ävenledes finnas garner, där de olika materialen blandats medelst kardning, kamning eller liknande förfarande.

Av garnerna tillverkas slutligen vävnader, strumpstolsarbeten och andra spånadsvaror. Till vävnader användas vanligen endast sådana garner, som utgöra en blandning av nu ifrågavarande fibrer med annat spånadsmaterial. För tillverkning av strumpstolsarbeten, särskilt s. k. jumpers, användas däremot i ganska stor utsträckning garner, helt och hållet bestående av dylika fibrer.»

Rörande tullbehandlingen av nu ifrågavarande varuslag yttrar generaltullstyrelsen:

»Med tulltaxans nuvarande lydelse har det icke kunnat undvikas, att samtliga nu berörda produkter tullbehandlats enligt vad för konstsilke och därav framställda artiklar är stadgat. Vad först beträffar fibrerna, hava dessa sålunda måst hänföras antingen till rubrik 359 eller till rubrik 360, beroende på huruvida desamma varit att anse som oblekta eller såsom blekta eller färgade. Då fibrerna i de flesta fall tulltekniskt sett undergått någon form av blekning, har tullen i regel utgått med 2 kronor per kilogram. Givetvis har det måst anses uteslutet att tullbehandla varan såsom silkesavfall, eftersom densamma ju är avsiktligt framställd och ej heller i övrigt rimligen kan karakteriseras såsom ett avfall. Om varan påtagligen utgjort avfall från konstsilketillverkning, har den dock själfallet hänförts till rubrik 353 och sålunda blivit tullfri.

Då tulltaxan icke särskilt upptager garn av konstsilke, har det av fibrerna framställda garnet måst tullbehandlas efter enahanda grunder som fibrerna och således i vanliga fall dragit en tull av 2 kronor per kilogram. Erinras må, att denna tullsats på grund av bestämmelserna i anmärkning 1 till Afdelning VIII A—F i tulltaxan måste tillämpas även för det fall, att garnet innehåller endast en obetydlig mängd sådana fibrer och i övrigt består av ull eller annat spånadsämne.

Vävnader, innehållande nu ifrågavarande fibrer, hava tullbehandlats såsom halvviden med tull av 10 kronor per kilogram enligt rubrik 365, under förutsättning att de innehållit mer än 15 procent annat spånadsämne. Denna tull har på grund av förenämnda anmärkning drabbat även vävnader, som endast till mycket ringa del innehållit sådana fibrer. Därest till införsel skulle förekomma vävnader, bestående uteslutande av nämnda fibrer eller med mindre än 15 procent annat spånadsämne, måste desamma med nuvarande bestämmelser tullbehandlas såsom helsiden enligt rubrik 363, med tull av 20 kronor per kilogram. Vad slutligen beträffar strumpstolsarbeten, helt eller delvis bestående av ifrågavarande fibrer, draga dessa såsom strumpstolsarbeten av silke enligt rubrik 373 b en tull av 30 kronor per kilogram.»

Generaltullstyrelsen har nu ansett gällande tulltaxebestämmelser rörande ifrågavarande konstsilkeprodukter såväl ur beskattningssynpunkt som i tulltekniskt avseende medföra så betydande olägenheter, att åtgärder omedelbart borde vidtagas för en ändring av bestämmelserna. Skälen för denna sin uppfattning har styrelsen utvecklat sålunda:

»Det är uppenbart, att dessa höga tullsatser icke kunna anses lämpligen avvägda för de jämförelsevis enkla och billiga artiklar, varom här är fråga. Denna uppfattning har flerfaldiga gånger kommit till uttryck i de klagomål och tvister rörande tullbehandlingen av dylika artiklar, som på senare tid varit föremål för generaltullstyrelsens prövning. Vad särskilt beträffar de ospunna konstsilkefibrerna, hava också, enligt vad styrelsen har sig bekant, hos 1925 års tulltaxerevision framställts önskemål angående beredande av tullfrihet för varan ifråga. Såsom skäl härför har anförts, att den höga tullen lägger hinder i vägen för användningen av detta ramaterial inom den svenska textilindustrien. För övrigt torde man kunna utgå ifrån att de många krav på lindring i bestämmelserna rörande tullbehandlingen av silkeprodukter, som från olika håll och även på diplomatisk väg blivit på senare tiden framställda, i avsevärd utsträckning rikta sig just mot de hårda konsekvenser, som de nuvarande bestämmelserna medföra i avseende på nu ifrågavarande artiklar.

Emellertid är det icke endast ur beskattningssynpunkt som de nuvarande bestämmelserna giva anledning till erinringar. Desamma hava även i tulltekniskt avseende visat sig bereda svåra olägenheter. Detta sammanhänger i första rummet med den omständigheten, att vid tullbehandlingen av konstsilkefibrer och därav framställt garn måste avgöras, huruvida varan är oblekt eller blekt. För utronande härav hava med tillhjälp av tekniskt sakkunniga utarbetats vissa undersökningsmetoder. Emellertid har det varit förenat med stora svårigheter att med hjälp av dessa metoder tillräckligt skarpt skilja mellan oblekt och blekt konstsilke. Följden har blivit, att tullverkets uppfattning om vad som skall anses såsom oblekt eller blekt mången gång icke överensstämmt med fabrikanternas eller affärsmännens, vilket föranlett åtskilliga klagomål och tullbehandlingstvister. Det må för övrigt nämnas, att det i denna fråga ej sällan råder olika meningar mellan fabrikanterna själva. Det torde knappast vara troligt, att nämnda svårigheter skola kunna övervinnas genom fastställandet av andra undersökningsmetoder. Med den snabba utveckling, som tekniken på området undergar, lär det nämligen vara föga utsikt, att någon enkel, för tullbruk lämpad och under alla förhållanden pålitlig universalmetod skulle kunna utarbetas.

Särskiljandet av oblekt och blekt konstsilke har även i ett annat avseende visat sig medföra tulltekniska olägenheter. Såsom förut nämnts, skall exempelvis ett garn, som utgör en blandning av konstsilke och ull, tullbehandlas såsom garn av konstsilke. För ändamålet måste även undersökas, huruvida det i garnet ingående silket är oblekt eller blekt. Består da garnet av en part konstsilke och en part ull, måste detsamma för erhållandet av för undersökningen erforderlig kvantitet upptvinnas, vilken procedur tager avsevärd tid i anspråk. Beträffande garn, i vilket de båda materialen blandats medelst kardning, kamning eller dylikt förfarande, är ett sådant mekaniskt särskiljande praktiskt taget uteslutet, varför man ifråga om dylika garner står utan möjlighet att undersöka, huruvida desamma äro oblekta eller blekta. Sistberörda svårighet gör sig företrädesvis gällande i fråga om garner, uppblandade med fibrer av det slag, som i det föregående berörts. I olikhet med de

verkliga konstsilkefibrerna, vilka uppträda i form av sammanhängande trådar, ingå nämligen här ifrågavarande fibrer i garnet ofta endast såsom ett insprängt blandmaterial, vilket för ögat ter sig ungefär som utspärrade ullhår. Det ligger i öppen dag, att det även beträffande vävnader, framställda av dylika garner, måste erbjuda nästan oöverstigliga svårigheter att utröna, med vilken procentsats dessa fibrer ingå i vävnaden. En sådan undersökning är dock med de nuvarande bestämmelserna understundom nödvändig för fastställande av huruvida en vävnad skall anses såsom hel- eller halvseiten.»

Beträffande de åtgärder som borde vidtagas till avhjälpande av de sålunda påvisade olägenheterna har generaltullstyrelsen härefter anfört följande:

»Vad då först beträffar själva fibrerna, har, såsom förut nämnts, framkommit förslag om tullfrihet för desamma, vilket förslag motiverats bland annat därmed, att fibrerna vore att betrakta såsom ett råmaterial, som med avseende på användningssättet kunde jämföras med ull eller bomull. Från annat håll har framkastats tanken på att endast åvägbringa en nedsättning av tullen till mera rimlig höjd, förslagsvis 15 öre per kilogram. Denna tanke stöder sig på det förhållandet, att varan i motsats till ull och bomull icke är en naturprodukt, utan ett fabrikat, och att en måttlig tullsats skulle, utan att skada konsumentintresset, kunna leda till upptagandet av en för vårt land betydelsefull ny tillverkning. Det lär ej heller kunna förnekas, att inom vårt land finnas vissa alldeles särskilda förutsättningar för en på framställning av cellulosa-fibrer inriktad industri. Utgångsmaterialet för framställningen — kemisk trämassa — finnes sålunda i rikliga mängder att tillgå inom landet. Vissa svenska cellulosa-fabriker hava redan upptagit tillverkning av den specialmassa, som erfordras för ändamålet, och bedriva en ganska omfattande export av densamma, bland annat till Italien. En annan omständighet, som talar för att en industri på området skulle hava utsikter att med stöd av även en låg tullsats bliva konkurrenskraftig, är att arbetslönerna spela så obetydlig roll i tillverkningen. Det har sålunda uppgivits, att arbetskostnaderna för framställning av 1 kilogram cellulosa-fibrer endast uppgå till 50 à 60 öre. Till jämförelse må nämnas, att motsvarande kostnader för 1 kilogram verkliga konstsilkefibrer, enligt vad som meddelats, kunna uppgå till 5 kronor och däröver.

Då styrelsen icke anser sig äga förutsättningar att bedöma, huruvida tullfrihet bör medgivas för varan eller huruvida endast en sänkning av tullen bör vidtagas, har styrelsen inskränkt sig till att nedan framlägga alternativa förslag till formulering av vederbörande tulltaxerubriker. Det första alternativet bygger på den förutsättningen, att tullfrihet medgives för varan. I sådant fall synes det lämpligt att densamma införas i rubrik 353, som upptager ofärgat eller färgat silkesavfall, fritt från tull. I samband med en sådan utvidgning av rubriken synes tillägget »ofärgat eller färgat» utan olägenhet kunna bortfalla, alldenstund färgningen av en vara icke ansetts böra inverka på tullbehandlingen i andra fall än då detta är i tulltaxan uttryckligen stadgat. I förslaget har varan definierats sålunda: »ospunna konstsilkefibrer i mindre längder». Uttrycket »ospunna» avser att framhålla, att här icke är fråga om trådar eller garn i sammanhängande längder. För övrigt har det icke ansetts lämpligt att närmare angiva fibrernas längd. Även om denna för närvarande vanligen icke torde överstiga 30 cm., är det nämligen med hänsyn till teknikens utveckling icke

uteslutet, att fiberlängden kommer att ökas utan att varan därigenom förändrar karaktär.

Det andra alternativet utgår från den förutsättningen, att varan kommer att åsättas en tull av 15 öre per kilogram, vilken tull uppgivits vara den lägsta, som kunde uppväga skillnaden mellan produktionskostnaderna i Sverige och utlandet. I sådant fall torde det bli nödvändigt att i tulltaxan införa en ny rubrik, förslagsvis med nr 353 $\frac{1}{3}$. Till undvikande av de tulltekniska svårigheter, som, enligt vad ovan anförts, varit förbundna med särskiljandet av oblekta och blekta produkter, synas till denna rubrik böra hänföras även blekta, respektive färgade fibrer. Någon anledning att åsätta de oblekta fibrerna en lägre tull torde nämligen icke förefinnas. Sådana fibrer lära icke införas för vidare förädling utan användas desamma direkt i garnet, där den gulaktiga tonen utnyttjas för vissa färgeffekter.

Vad därefter beträffar garn, framställt av fibrerna ifråga, synes det lämpligt, att detsamma underkastas samma tull som effekt- och fantasigarn av ull samt annat finare ullgarn, med vilket garnet ifråga närmast är jämställt i fråga om utseende och användningssätt. Av skäl, som förut anförts, torde beträffande garnet icke böra göras skillnad mellan oblekt och blekt respektive färgat garn, utan synes detsamma böra underkastas en enhetlig tull av 50 öre per kilogram, d. v. s. samma tull, som utgår för till rubrik 388 hänförligt ullgarn liksom för blekt, färgat eller tryckt effekt- eller fantasigarn av ull, rubrik 390. Någon specificering av garnet efter dess finlek synes icke lämplig med hänsyn till att det så ofta förekommer uppblandat med andra spånadsfibrer. För övrigt böra även garner, som endast till en del bestå av nu ifrågavarande fibrer, bli underkastade nämnda enhetliga tull, alldenstund det icke torde låta sig göra att inränga dessa garner under de olika finleksnummer, som tillämpas exempelvis beträffande bomullsgarner. Då garnet uteslutande torde komma till användning inom vävnads- och trikåindustrierna, synes ej heller någon anledning föreligga att, såsom beträffande egentligt konstsilke är fallet, stadga högre tull för sådana uppläggningar, som äro avsedda för detaljhandeln.

Vid ett genomförande av de sålunda ifrågasatta ändringarna av tulltaxan skulle till rubrikerna 359 och 360 endast komma att hänföras egentligt konstsilke. Importstatistiken visar att oblekt sådant silke införes i mycket obetydlig omfattning. Sålunda motsvara importsiffrorna för åren 1923—1924 en införsel av i genomsnitt 431 kilogram per ar. Vid ett överförande av de ospunna, korta silkesfibrerna och därav framställda garner till andra tulltaxerubriker kommer denna siffra säkerligen att bli ännu lägre. Under sådana omständigheter synes det icke böra möta något hinder att till undanröjande av de svåra tulltekniska olägenheter, som enligt vad ovan berörts äro förbundna med särskiljandet av oblekt och blekt konstsilke, låta det oblekta silket draga samma tull som det blekta eller färgade, varvid rubrik 359 i sin nuvarande form skulle komma att utgå. Under detta rubriknummer kunde då införas nuvarande rubrik 358, vilket nummer i stället skulle kunna reserveras för den ifrågasatta nya rubriken för garn av ospunna, kortare silkesfibrer. Samtidigt med dessa ändringar böra med hänsyn till att visst ospunnet konstsilke skulle komma att upptagas i en föregående rubrik, ur överrubriken till nr 355—360 uteslutas orden 'ospunnet eller spunnet'.

Därest garnet skulle, på sätt som föreslagits, i beskattningshänseende komma att jämföras med visst ullgarn, synes konsekvensen fordra, att vävnader och andra spånadsvaror, vilka bestå antingen helt av ifrågavarande

garn eller av sådant garn i förening med andra spånadsvaror än verkligt silke, tullbehandlas enligt vad för motsvarande artiklar av ull är stadgat. Detta skulle medföra en rättvisare beskattning av dessa varor och på samma gång avhjälpa åtskilliga av de tulltekniska svårigheter, som nu äro förbundna med tullbehandlingen av artiklarna ifråga. Av tulltekniska skäl bliver emellertid erforderligt att göra undantag för fällb, plysch och sammet i vävnader eller band, enär beträffande sådana artiklar det möter oöverstigliga svårigheter att avgöra, huruvida däri ingående fibermaterial är av den art, som här avses.

De särskilda tillämpningsbestämmelser, som i nu berörda avseende skulle erfordras, synas lämpligen kunna intagas i en till Avdelning VIII A i tulltaxan fogad anmärkning.»

I anslutning härtill har generaltullstyrelsen framlagt två alternativa förslag till ändring av tulltaxan i hithörande delar.

Slutligen har styrelsen framhållit, att det med hänsyn tagen till konstsilkeindustriens snabba och alltjämt fortgående utveckling och härav föranledda osäkerhetsmoment ingalunda vore uteslutet, att, därest de föreslagna åtgärderna komme att genomföras, justeringar framdeles kunde visa sig påkallade. Behovet av ändring i de nuvarande bestämmelserna gjorde sig emellertid så starkt gällande, att ett uppskov härmed skulle kunna skada viktiga intressen, varför styrelsen ansett sig böra redan på nuvarande stadium fästa uppmärksamheten härå.

I överensstämmelse med de yrkanden som framställts i samtliga de till kommerskollegium inkomna yttrandena har kollegium tillstyrkt vidtagande av ändringar i tulltaxan i huvudsaklig överensstämmelse med generaltullstyrelsens andra alternativ, enligt vilket här ifrågavarande ospunna konstsilkefibrer skulle draga en tull av 15 öre per kilogram. Kollegium har dock ifrågasatt vissa modifikationer i detta förslag. Sålunda har den av generaltullstyrelsen föreslagna nya rubriken 353 $\frac{1}{2}$, som enligt styrelsens förslag skulle omfatta »ospunna konstsilkefibrer i mindre längder», ansetts böra givas följande lydelse: »Ospunna konstsilkefibrer ävensom andra motsvarande, på konstlad väg ur cellulosa framställda textilfibrer i mindre längder». Hit skulle då även hänföras sådant avfall av fibrer i korta längder som erhålles vid spinningen av egentligt konstsilke, i följd varav rubriken 353 komme att begränsas till att omfatta endast avfall av naturligt silke.

Kollegium har alltså förordat, att hithörande delar av tulltaxan givas följande lydelse:

353.	Avfall av naturligt silke	—	<i>fritt</i>
353 $\frac{1}{2}$.	Ospunna konstsilkefibrer ävensom andra motsvarande, på konstlad väg ur cellulosa framställda textilfibrer i mindre längder.....	1 kg.	15 öre

Silke, även i förening med annat spånadsämne:

konstgjort:

358.	garn, helt eller delvis bestående av till rubr. 353 $\frac{1}{2}$ hänförliga konstsilke- eller andra motsvarande fibrer, men utan inblandning av annat silke	1 kg.	50 öre
359.	i smärre för detaljhandeln lämpade upp- läggningar, såsom dockor, spolar, rullar och dylikt	1 kg.	2 kr. 50 öre
360.	annat	1 kg.	2 kr.

Anm. Effekt — — — langd.

Anm. till Avd. VIII A.

Vid tullbehandling av andra än till rubrikerna nr 362 och 366 hänförliga spånadsvaror, tillverkade helt eller delvis av till rubrik nr 358 hänförligt garn, skall sådant garn i tullbehandlingshänseende likställas med garn av ull.

Jag delar generaltullstyrelsens uppfattning om behovet av ändring i de nuvarande tulltaxebestämmelserna för konstsilkefibrer och konstsilkegarn m. m. Av de två alternativa ändringsförslag som styrelsen framlagt finner jag mig böra i likhet med kommerskollegium och på de av detta ämbetsverk anförda skäl tillstyrka alternativ II med en tull av 15 öre per kilogram för konstsilkefibrer. Mot de av kommerskollegium föreslagna jämkningar i detta förslag har jag intet att erinra.

Departements-
chefen.

Beträffande kautschuk, guttaperka och balata samt varor därav skiljer tulltaxan mellan oarbetade, vilka, jämte s. k. regenererat gummi, äro upp- tagna i rubrik 631, samt arbeten av mjuk kautschuk (rubrik 633—643) och arbeten av hårdgummi (rubrik 644—647). I rubrik 632 är därjämte upp- tagen kautschuk, upplöst eller i degform (dock ej utvalsad i plattor eller vidare bearbetad), med eller utan inblandning av andra ämnen såsom sva- vel, grafit och harts; ävensom konstgjord mjuk kautschuk.

Rågummi-
plattor m. m.

Generaltullstyrelsen har nu, som förut berörts, ifrågasatt vissa ändringar i dessa tulltaxebestämmelser och i sådant avseende anfört följande:

»I motiveringen till den rubrik i tulltaxeförslaget, som motsvarar nuva- rande nr 631, anfördes av tulltaxekommittén: 'Kautschuk, guttaperka och balata importeras antingen råa, i skrovliga plattor, flaskor, block med flera former, eller renade, i vilket skick de förekomma såsom skrovliga, med hål försedda plattor. Bägge slagen böra naturligtvis, såsom råmaterial för kaut- schuksindustrien, fortfarande åtnjuta tullfrihet.' Det förefaller härav, som om avsikten varit att rubriken borde omfatta endast råmaterial för kaut- schuksindustrien.

Den råkautschuk, som framställs vid gummiplantagerna, kan hava under- gått olika behandling. Ett behandlingssätt består däri, att den koagulerade mjölksaften föres mellan valsar under vattentillströmning för avlägsnande av främmande ämnen. Den sålunda erhållna produkten benämnes crepe, av kommittén betecknad såsom 'skrovliga, med hål försedda plattor'. För an- vändning såsom råmaterial inom gummiindustrien är dimensioneringen av

sådana plattor eller crepe utan betydelse. På senare tiden har emellertid ett slags tjockare gummi-crepe kommit till användning inom skoindustrien såsom ersättning för läder till sulor i skodon. Denna s. k. sulcrepe skiljer sig från den vanliga crepen däri, att den först utvalsats till fullt exakta dimensioner av $\frac{1}{16}$ till $\frac{1}{32}$ tums tjocklek, därefter undergått en torkningsprocess och slutligen sammanpressats till plattor av önskad tjocklek.

Av tulltaxans nuvarande lydelse framgår icke med tydlighet, huruvida sistnämnda slags crepe bör betraktas såsom oarbetad kautschuk eller icke. Styrelsen har emellertid bland annat i det förhållandet, att i rubriken 632 undantagits i plattor utvalsad kautschuk, upplöst eller i degform, även utan inblandning av andra ämnen såsom svavel, grafit och harts (icke vulkaniserad kautschuk), funnit stöd för den uppfattningen, att ifrågavarande sulcrepe borde betraktas såsom arbetad kautschuk, och har sålunda gillat varans hänförande till rubrik 635 — — — plattor — — — ej särskilt nämnda, med en tull av 50 öre per kilogram, en tullbehandling som även fastställts av regeringsrätten.

Emellertid kan en sådan tullbehandling av denna vara giva anledning till erinringar i såväl formellt som reellt avseende. I förstnämnda hänseende har framhållits, hurusom i facklitteraturen skiljes på råkautschuk samt mjuk kautschuk och hårdgummi, av vilka de båda sistnämnda slagen till skillnad från råkautschuk utgöra vulkaniserad kautschuk. Det vore ur denna synpunkt oegentligt att inordna sulcrepen, vilken icke undergått någon vulkanisering, under arbeten av mjuk kautschuk. Det kan vidare ifrågasättas, huruvida den nuvarande tullbeskattningen av denna artikel är motiverad av sakliga skäl. Då sulcrepen framställles å produktionsorten för rågummit, lärer den inhemska kautschuksindustrien ej hava intresse av att denna vara tullbeläggas. Den enda omständighet, som ur tullskydds-synpunkt kunde anföras till stöd härför, torde vara den inhemska garverinäringens intresse av att sullädet icke uttränges ur marknaden. Någon större fara i detta avseende lärer emellertid icke föreligga. Enligt vad som uppgivits har priset å sulcrepen på jämförelsevis kort tid stigit från 3 å 4 till 9 å 10 kronor per kilogram, vilket givetvis, så länge priset hålles på denna höjd, utövar en återhållande inverkan på användningen av detta ersättningsmaterial för sulläder. Dessutom torde allmänhetens intresse för rågummisulor vara övergående, då lädet anses hava vissa egenskaper, som göra detsamma lämpligare för skosulor. Därest sulcrepen med hänsyn till garveriindustriens ovan berörda intresse anses böra tullbeskattas, synes den för till rubriken 634 hänförliga varor fastställda tullsatsen, 25 öre per kilogram, som bättre överensstämmer med tullen å sulläder, vara lämpligare än den för förstnämnda vara nu utgående tullsats.»

Under förutsättning att rågummiplattor ansåges böra bliva tullfria har generaltullstyrelsen föreslagit följande lydelse av rubriken 631 i tulltaxan

631. Kautschuk, guttaperka och balata, oarbetade, härunder inbegripna även för skosulor avsedda plattor av rå kautschuk;
ävensom s. k. regenererat gummi ..... fria.

Ansåges däremot varan såsom generaltullstyrelsen alternativt ifrågasatt böra beläggas med en tull av 25 öre per kilogram, syntes detta lämpligen kunna ske genom att till rubriken 634 i tulltaxan fogades en så lydande anmärkning:

»Hit hänföras även för skosulor avsedda plattor av rå kautschuk.»

I detta sammanhang har generaltullstyrelsen riktat uppmärksamheten på ännu ett par förbrukningsartiklar av kautschuk, vilka knappast förekommo i marknaden vid tulltaxans tillkomst och därför ej blivit i taxan särskilt nämnda, nämligen s. k. gummiklackar och gummisulor av mjuk kautschuk. Dessa hänföras nu till samlingsrubriken för varor, ej särskilt nämnda, av mjuk kautschuk, rubrik 643, och beläggas med en tull av 1 krona 20 öre per kilogram. Beträffande dessa artiklar anför generaltullstyrelsen:

»Vid upprepade tillfällen har påyrkats tillämpning av en tullsats, som stode i rimligare förhållande till handelsvärdet å dessa artiklar och i bättre överensstämmelse med de tullsatter, som äro åsatta i fabrikationshänseende likartade varor. Detta har emellertid med tulltaxans nuvarande lydelse icke kunnat ske. Genom företeende av fakturor har priset styrkts utgöra för gummiklackar 2 kronor 20 öre per kilogram och för gummisulor 2 kronor 10 öre—3 kronor per kilogram, varvid är att märka, att priset å de förstnämnda är av tidigare datum (februari 1925) och cirka 5 procent lägre än dagsprisen. I fabrikationshänseende torde dessa artiklar vara närmast likställda med i rubriken 635 upptagna varuslag med en tullsats av 50 öre per kilogram. Denna tullsats, som även påyrkats av importörer, synes, utan att verka prohibitivt, böra innebära ett nöjaktigt skydd för den inhemska tillverknigen.»

På grund härav har generaltullstyrelsen ifrågasatt, huruvida icke till rubriken 635 borde tilläggas orden: »ävensom s. k. gummiklackar och gummisulor».

Generaltullstyrelsens förslag i förevarande del har avstyrkts av Sveriges kemiska industrikontor.

Vad angår rågummisulor har kommerskollegium förordat det av generaltullstyrelsen föreslagna senare alternativet. Såsom skäl härför har kollegium anfört huvudsakligen följande.

Ifrågavarande material kunde närmast betraktas såsom råkautschuk, som undergått en lindrig förarbetning. Råvarans värde bleve givetvis under dessa förhållanden i alldeles övervägande grad bestämmande för priset, under det att bearbetningskostnaden i mindre grad inverkade därpå. Under dessa förhållanden syntes det kollegium oegentligt att bedöma tullsatsens höjd procentuellt i förhållande till varans värde, vilket ju dessutom visat sig i hög grad fluktuerande. Då man saknade utredning rörande bearbetningskostnaden vid framställning av sulerepe ur rågummi, syntes tullskyddets storlek lämpligen böra avpassas i förhållande till den för sulläder fastställda. Tullen för sulläder utginge enligt rubrik 199 (kärnstycken, renskurna) eller 200 (hela eller halva hudar) med respektive 35 öre och 28 öre per kilogram. I betraktande härav syntes en tullsats av 25 öre per kilogram för rågummisulor vara lämpligt avpassad.

Vad åter beträffar gummiklackar och gummisulor av mjuk kautschuk har det syntes kommerskollegium, som om den vid jämförelse med övriga när-

besläktade varuslag ur skilda synpunkter lämpligaste avvägningen av tullsatsen för dessa artiklar skulle ernås genom deras hänförande under rubrik 636 med en tullsats av 80 öre per kilogram.

Departements-
chefen.

Vad först angår tullbeskattningen av rågummiplattor för skosulor synas mig övervägande skäl tala för det av generaltullstyrelsen framlagda andra alternativet med en tullsats av 25 öre per kilogram, vilket alternativ blivit av kommerskollegium förordat.

För gummiklackar och gummisulor av mjuk kautschuk har generaltullstyrelsen föreslagit en sänkning av tullen från 1 krona 20 öre till 50 öre per kilogram, varemot kommerskollegium stannat vid att föreslå en sänkning till 80 öre per kilogram. Medan generaltullstyrelsen ansett gummiklackar och gummisulor vara i fabrikationshänseende närmast likställda med i tulltaxerubriken 635 upptagna varuslag (hov- och andra buffertar, plattor, packningar och tätningar, ej särskilt nämnda), har kommerskollegium anfört, att nämnda rubrik för närvarande syntes inbegripa varuslag av lägre kvalitet, d. v. s. varor med större inblandning av billiga fyllnadsmaterial i gummit och lägre grad av bearbetning än de nu ifrågavarande. Rubriken 636, till vilken kollegium velat hänföra ifrågavarande gummiklackar och gummisulor, upptager mattor, proppar, massiva hjulringar, även i längder, symaskinsringar, ventiler, ventilkulor samt kautschukvaror, ej särskilt nämnda, för industriella ändamål, allt i eller utan förening med annat ämne; ävensom strängar. Väl kan viss tveksamhet råda, huruvida klackar och skosulor stå den förra eller den senare tulltaxerubrikens kautschukarbeten närmast, men jag håller dock före, att bearbetningsgraden för ifrågavarande klackar och sulor icke är större och kvaliteten ej heller högre än att deras hänförande till rubriken 635 är fullt försvarbart. Då härtill kommer, att ur tullskyddssynpunkt ingen anledning finnes att hålla tullsatsen hög, vill jag förorda generaltullstyrelsens förslag på denna punkt.

Departements-
chefens
hemställan.

Med åberopande av vad jag sålunda beträffande de särskilda varugrupperna nyss anfört får jag nu hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen besluta,

dels att nedanstående rubriker i den vid förordningen den 9 juni 1911 (nr 80) med tulltaxa för inkommande varor fogade tulltaxa skola hava följande lydelse:

Konserver — — — vikt inberäknad:

168 a.	sardiner och tonfisk; ävensom brissling (sprats) och dylika fiskslag, inlagda såsom sardiner	1 kg.	—: 25
353.	Avfall av naturligt silke	—	fritt
353 $\frac{1}{2}$.	Ospunna konstsilkefibrer och andra motsvarande, på konstlad väg ur cellulosa framställda textilfibrer i mindre längder	1 kg.	—: 15

Silke, även i förening med annat spånadsämne:

-----
 konstgjort:

358.	garn, helt eller delvis bestående av till rubr. 353 ¹ / ₂ hänförliga konstsilke- eller andra motsvarande fibrer men utan inblandning av annat silke.....	1 kg.	—: 50
359.	i smärre för detaljhandeln lämpade uppläggningar, såsom dockor, spolar, rullar och dylikt	1 kg.	2: 50
360.	annat	1 kg.	2: —

Anm. Effekt- eller fantasigarn — — — — hela längd.

Arbeten av mjuk kautschuk:

635.	hov- och andra buffertar, plattor, packningar och tätningar, ej särskilt nämnda; ävensom s. k. gummiklackar och gummisulor	1 kg.	—: 50
------	--	-------	-------

dels att omedelbart efter avdelningen VIII A i samma tulltaxa skall intagas följande anmärkning:

Anm. till Avd. VIII A.

Vid tullbehandling av andra än till rubrikerna nr 362 och 366 hänförliga spånadsvaror, tillverkade helt eller delvis av till rubrik nr 358 hänförligt garn, skall sådant garn i tullbehandlingshänseende likställas med garn av ull.

dels att till rubriken 634 i tulltaxan skall fogas följande anmärkning:

Anm. Hit hänförs även för skosulor avsedda plattor av rå kautschuk.

dels ock att dessa ändringar skola träda i kraft å dag som Konungen bestämmer.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition i ämnet av den lydelse bil. litt. vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Svante Ericsson.